

Komplex területi történelmi emlékverseny az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójának tiszteletére

FORRADALMI IRODALOM

1. Hallgasd meg (<https://www.youtube.com/watch?v=gOPQsaW9Isc>) és olvasd el Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról c. versét, majd válaszolj az alábbi kérdésekre!

a. Mikor írta Illyés Gyula a költeményt? Meddig nem jelenhetett meg hivatalosan és miért?

.....
.....

b. Melyik francia író versének mintájára készült, annak tökéletes ellentétéként?

.....
.....

c. Hány sorból áll a vers?

.....

d. Hány mondatra tagolódik?

.....

e. Sorold fel a hatalmi gépezet (a zsarnokság, a terror) félelmetes eszközeit az 1-15. versszak alapján!

.....
.....
.....

f. A zsarnokság jelen van a mindennapi életben. Keress erre minél több példát a szövegből a 16-27. vsz. alapján!

.....
.....
.....
.....

g. Fogalmazd meg egy mondatban, miért különösen jelentős, miért vált nemzetközi hírűvé ez a költemény?

.....
.....

FORRADALMI MATEK

2. Olvasd el az alábbi másodlagos forrást (Kérdések és Válaszok 1956-ról. Napvilág Kiadó 2015. 177.old) és válaszolj a kérdésekre! Mellékelj a megoldási tervet is!

Hány embert végeztek ki?

1956. december 15-e és 1961. augusztus 26-a között 225 embert végeztek ki, akikre legalább részben az 1956-tal összefüggő cselekményük miatt szabták ki a legsúlyosabb ítéletet. Közöttük hat nő volt. A legtöbbjüknek (117 fő) azért kellett meghalnia, mert részt vett a szabadságharcban. Nagyjából kétszer annyi kivégzett felett ítélezett polgári, mint katonai bíróság. Körülbelül harmaduk 25 évesnél fiatalabb volt 1956-ban.

A forradalommal összefüggésben mintegy 35 ezer ember ellen indult büntetőeljárás. Közülük 26 ezren kerültek bíróság elé, 22 ezer főt ítélték el, 13 ezren pedig internálótáborban raboskodtak.

- a, Hány nap alatt végeztek ki 225 embert?
- b, 1956 és 1961 között kivégzettek hány százaléka halt meg azért, mert részt vett a szabadságharcban?
- c, A büntetőeljárásban résztvevők hányad része került a bíróság elé?
- d, A büntetőeljárásban résztvevők közül, az elítéltek száma hány százalékkal több az internálótáborban raboskodók számához képest?

FORRADALMI FÖLDRAJZ

3. Olvasd el az alábbi másodlagos forrást! (Kérdések és Válaszok 1956-ról. Napvilág Kiadó 2015. 64.old)

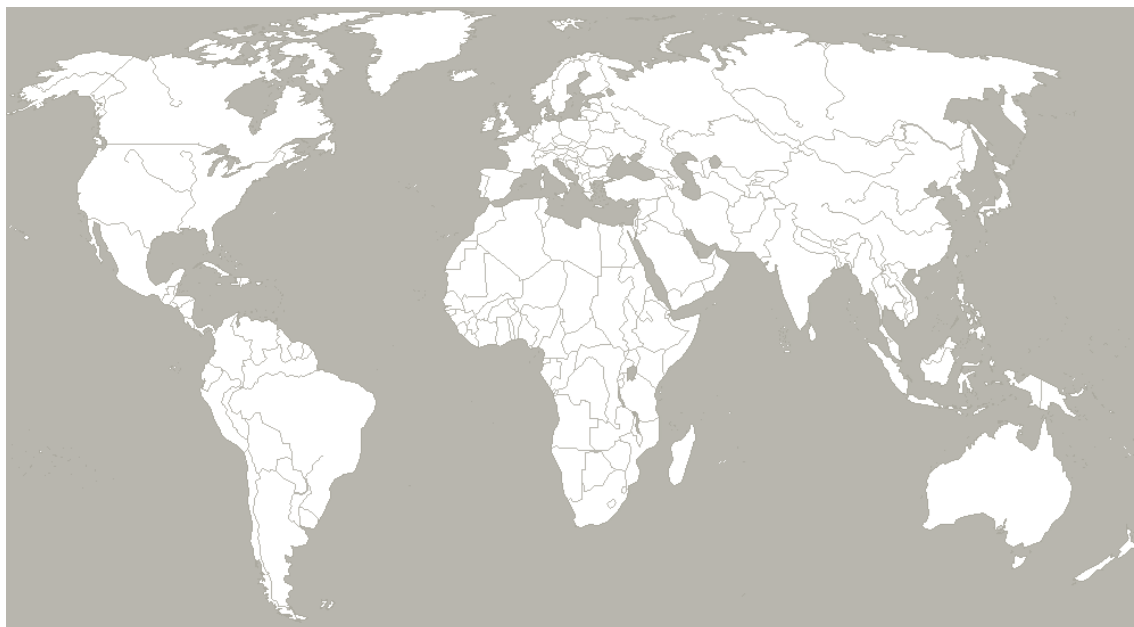
- A szöveg alapján színezd be különböző színekkel a vaktérképen azokat az országokat, amelyekbe a magyarok kivándoroltak a forradalom leverését követően!
- Készíts oszlop- vagy kördiagramot külön lapra a második bekezdés adataiból!

Hányan és hová emigráltak a forradalom leverése után?

Csaknem kétszázezren, pontosan 193.885-en hagyták el az országot 1956 novembere és 1957 májusa között, ám közülük ebben az időszakban 11.447-en engedéllyel hazatértek. A menekülők zöme – csaknem 175 ezer ember – az osztrák határon keresztül jutott ki a „szabad világba”.

Legtöbben az Egyesült Államokba emigráltak, mintegy 37 ezer fő. Kanadában 25 ezren, az Egyesült Királyságban 21 ezren, Ausztriában 19 ezren, az NSZK-ban 15 ezren, Franciaországban és Svájcban 13 ezren, Ausztráliában 11 ezren, Svédországban 6 ezren, Belgiumban 5 ezren, Olaszországban 4 ezren, Hollandiában 3,5 ezren, Izraelben 2 ezren telepedtek le. (Ezek természetesen kerekített adatok.) Ötszázan-ezeröttszázan találtak új hazára Argentínában, Brazíliában, Dániában, a Dominikai Köztársaságban, Írországban, Norvégiában, Dél-Afrikában, Törökországban, Új-Zélandon és Venezuelában.

A távozók csaknem háromnegyede 15 és 40 év közötti volt, kétharmaduk férfi. 53 százalékuk a fővárosban lakott. Vegyesebb összetételű emigrációról beszélhetünk, mint a korábbi csoportok esetében; az „ötvenhatosok” képzettségüket, foglalkozásukat, társadalmi helyzetüket és politikai meggyőződésüket tekintve leképezték az akkori magyar társadalmat. A legtöbbjük egzisztenciális okok miatt vándorolt ki. Voltak, akik folytatták a politikai tevékenységüket, amire az anyaországban többé nem nyílt lehetőségük. Egyesek a továbbtanulásukat tartották a legfontosabbnak. Akadtak olyanok is, akik megelégtették, hogy a politika megbélyegzi őket; másokat a szabadságvágyuk hajtott.

FORRADALMI ÉNEK-ZENE

Az Egmont - nyitány

Október 23-án este a rádiós közvetítő kocsia a Parlament 17-es kapuja melletti fülkében helyezkedett el. Ebből az alkalmi stúdióból sugározták Gerő Ernő beszédét és Nagy Imre felszólalását, azonban zenével nem tudtak szolgálni, így a rádió technikusai elindultak a parlament épületében lemezt keresni. A klub szobájában találtak néhány lemezt, a Himnusz, a Szózatot, egy magyar nótalemezt, egy operettet és Beethoven Egmont-nyitányát. Beethoven zenéjét találták legalkalmasabbnak a történelmi időkhöz. A forradalom napjaiban sokszor elhangzott a nyitány, amely ennek köszönhetően a forradalom jelképévé vált.

(Nagy György: Magyarország apróbetűs története nyomán, Kossuth Kiadó 2010)

4. Hallgasd meg az Egmont-nyitány részletét!

(<https://www.youtube.com/watch?v=5kcWgTdYbWU>)

Azonosíts minél több (legalább öt) hangszert, amely megszólal az előadás során!

Hangszerek:.....

.....

5. Hallgasd meg a Lazio futbalcsapatának az 1956-os forradalom emlékére írt indulóját! (<https://www.youtube.com/watch?v=nlat-cmhR4>) A szöveg alapján válaszolj a kérdésekre!

a. Mely társadalmi rétegekből érkeztek a pesti és budai srácok?

.....

b. Hány napon keresztül tartottak ki a pesti srácok az oroszok ellen a szöveg szerint?

.....

c. A szöveg szerint hová menekültek a fegyveres ellenállók az oroszok elől?

.....

d. Mikor kezdik újra harcolni az ellenállók? Melyik korabeli jelszó utalt ugyanerre az időpontra?

.....

e. Nézz utána, melyik bajnokságban játszik a Lazio és milyen színű mezben!

.....

FORRADALMI KÉMIA

6. Olvasd el a Molotov koktélról szóló szöveget és válaszolj a kérdésekre!

A MOLOTOV-KOKTÉL

A Molotov-koktél egyszerű, házilag is elkészíthető fegyver, többek közt az 1956-os forradalom utcai harcainak tipikus tankelhárító eszköze. Elsősorban a célpont felgyújtására használható, de vannak robbanó változatai is. Meggyújtása után a kézigránáthoz hasonlóan elhajítva (ritkábban parittyával kilöve) juttatható célba. Sokféle változata ismert, amelyekben közös az, hogy üvegpalackba töltött gyúlékony anyagok keverékéből állnak.

A „Molotov-koktél” elnevezést a finnországi „téli háború” során használták először finn katonák a szovjet harckocsik ellen alkalmazott gyújtópalackjaikra. A finn hadsereg nem rendelkezett elegendő mennyiségű páncéltörő löveggel a szovjet harckocsik túlerejével szemben, ezért folyamodott ennek az egyszerű fegyvernek a bevetéséhez. Tömeges előállításához a híres finn vodka gyártási infrastruktúráját tudták felhasználni.

Miután Molotov szovjet külügyminiszter a rádióban többször is leszögezte, hogy a szovjetek a finneket nem bombázzák, ellenkezőleg, a repülőgépekről élelmiszert dobnak le az éhező lakosságnak, a finnek a rájuk hulló kazettás bombákat keserű iróniával „Molotov piknik-kosarainak” kezdték nevezni, a szovjet harckocsik elleni kezdetleges fegyverüket pedig Molotov üdvözlésére felkínált „koktélnak”. A kifejezés kezdetben csak magát a „hatóanyagot” jelölte, később a palackot és tartalmát együtt.

A finn-orosz háború után, a második világháború során egész Európában elterjedt. Ebben a korban a harckocsiknak sem a motortere, sem az utastere nem volt hermetikusan zárt, ezért a Molotov-koktél lángoló folyadékka mindenhova beszivároghatott, felgyújtva az üzemanyagot vagy a belül tárolt lőszert. A benzin-meghajtású páncélosok esetében különösen hatásos volt, ezeknél gyakran az üzemanyag belobbanását okozta.

A Molotov-koktél egy gyúlékony folyadékkal, leggyakrabban benzinnel vagy alkohollal részben megtöltött palack. A palack kb. harmadát üresen hagyják a könnyebb törés érdekében. A palack nyakára gyúlékony anyaggal átitatott rongydarabot erősítenek, amit meggyújtanak. Így, lángoló állapotban hajítják a célpontra, amely hozzáütődve a palack összetörik, szétfröccsenő tartalma az égő rongydarabtól lángra lobban.

Nem véletlenül nevezik koktélnak, többféle hatásfokozó adalékanyagot szoktak a tartalmához keverni. Például kátrány hozzáadásával a fellobbanó folyadék látványos, sűrű, fekete füstöt termel.

Az optimális Molotov-koktél a benzin és gázolaj megfelelő keveréke, mert a benzin a belobbanást, míg a hozzá vegyített gázolaj az égés hosszát és ezzel a hatékonyságát segíti.

1. Milyen anyagot tartalmaz minden esetben a Molotov-koktél?
.....
2. Milyen hatással van, ha kátrányt kevernek a Molotov-koktélhoz?
.....
3. A Molotov-koktél működése energiaváltozás szempontjából milyen folyamat? Miért?
.....
4. Melyek a gyors égés feltételei és kísérő jelenségei?
.....
5. Mi a robbanás?
.....

FORRADALMI SPORT

7. Olvasd el a Melbourne-i vérfürdő című szócikket a Wikipédián (https://hu.wikipedia.org/wiki/Melbourne-i_v%C3%A9rf%C3%BCrd%C5%91) és válaszolj a kérdésekre!

- a. Milyen sportágban és melyik csapat ellen játszott a magyar válogatott, mikor és hol?
.....
- b. Mennyi lett a mérkőzés végeredménye?
.....
- c. Sorold fel 5 tagját a magyar válogatottnak!
.....
- d. Kit ábrázol az alábbi fotó? Mi történt vele?
.....
- e. Mit gondolsz, miért volt szimbolikus jelentőségű a mérkőzés?
.....
.....
.....
.....
.....

REVOLUTIONÄR DEUTSCH

8. Egészítsd ki az összetett szavakat a hiányzó részekkel!

Ergänze die zusammengesetzten Wörter mit den fehlenden Teilen!

1. népfelkelés – r _____aufstand	A/ OST
2. szabadságharc – r Freiheits_____	B/ KULT
3. egypártrendszer – e _____diktatur	C/ VOLKS
4. keleti blokk – r _____block	D/ MACHT
5. személyi kultusz – r Personen_____	E/ GENERAL
6. sajtószabadság – e Presse_____	F/ KAMPF
7. általános sztrájk – r _____streik	G/ STAATSSICHERHEIT
8. koncepció per – r Schau_____	H/ EINPARTEI
9. állambiztonsági hatóság – e _____behörde	I/ FREIHEIT
10. a megszálló hatalom – e Besatzungs_____	J/ PROZESS

REVOLUTIONARY ENGLISH

9. Find the words below the word search in the grid. Make an English-Hungarian dictionary.

Keresd meg a szavakat a szókeresőben! Készíts külön lapra angol-magyar szótárt a szókereső szavaiból!

```

R A G N Y E W Q B L G J Q G W Y Z G I U
E I V E K T L Y D K Z M I F G I R M Z Y
V Y C U E M S N E H J G R N P E G V R I
O X G T O X C Z S T B R G T T I J A N D
L I T R D L N E U E Q D V S Q T D G T S
U A Z A Z Y Q R K P P O E R W I X U C M
T L R L Q N O I T A R T S N O M E D A K
I X Z I R H B N T H O M X F G U N C E W
O K F T G B N P I R L D R F Q T I K L N
N F G Y Z O G A P H V E C L S C U S I U
R E T H G I F M O D E E R F B X F S G I
P L G B H N D O P E X C X U R D E A R E
R M O H B C X U U E F S Y I Z Z E Q I U
U R E N O S I R P L A C I T I L O P W Q
B K J N A W O N O I T U C E X E T S S S
E C I L O P Y T I R U C E S E T A T S Q
M Y F L E Q L D G V D E B N B M X H N S
Y Z W K O K R N B N O Y U I B N G W W U
G M S X L J I L H F B Z Z K J N V K C T
Y I S Y I T Q M F L A W A R D H T I W N

```

REVOLUTION	STATE SECURITY POLICE	PROTESTER	NEUTRALITY	RADIO FREE EUROPE
FREEDOM FIGHTER	POLITICAL PRISONER	EXECUTION	DEMONSTRATION	WITHDRAWAL

FORRADALMI MŰVÉSZET

10. Az alábbi feladatok közül egyet válassz! Segítségére lehetnek az alábbi honlapok:

<http://www.magyarforradalom1956.hu/letoltheto-elemek/plakatok>,

<http://www.magyarforradalom1956.hu/letoltheto-elemek/kiallitas>

https://hu.wikipedia.org/wiki/Az_1956_ut%C3%A1ni_megtorl%C3%A1s_sor%C3%A1n_kiv%C3%A9gzettek_list%C3%A1ja

- a. Válassz egy 1956-os hőst és egy A/4 es lapon készíts önéletrajzot róla. Tetszőleges technikával jelenítsd meg a hőst is. (portré, rajz, képregény, karikatúra)
- b. Készítsd el a forradalom hőseinek arcképcsarnokát tetszőleges technikával! (portré, rajz, képregény, karikatúra) Egy-egy mondatban foglald össze hőstetteiket!